

EN BANYETA

— PERIÒDICH HUMORÍSTICH. — ÒRGANO DELS CASATS —

BALL DE CASATS

!!!JUERGA!!!

Y *juerga* verdadera será la festividad de 'l *Ball de Casats* que aquesta nit se celebra.

Vostés de segü que preguntarán, ab quin dret, sense ser del gremi, puch assegurar que aquesta nit hi haurá *juerga*; pero jo 'ls ho explicaré.

Tranquilament, aquesta tarde, m' estaha passejant per casa, cuant m' ha comparegut un casat, dihentme que tenia ganas de parlar ab mi un ratet; jo, deferent, l' hi he fet pendre assiento, donantli permís pera comensar:

—Escolti, m' ha dit; vosté qu' es solter, y que pel *rastre* que porta sembla que aviat lo tindrem continuat á la llista de matrimonis del Registre Civil, ab la franquesa que 'm proporciona la germandat que aixó 'ns pot reportar, venia á demanarli un favor.

—Digui, que ab molt de gust, si está á mon alcans, procuraré complaurel.

—Pues, es 'l cas, que tot avuy he tingut feyna; com que 'l *baylet*, ab una cossa, 'm vá trencar 'l caixó de la *basseta*, he mirat de clavari tres ó quatre puntas, perquè pogués durá un xich més; com que aquell casi se 'n vá... he pensat que 'ls sis rals que costaba cuant era nova, feyan de bon estolviá, y que ja podia passá aixis; si acás en un' altre ocasió...

—No es pas mal plán; pero digui, ¿tot aixó es lo que 'm volia dir?

—No, senyor. Pues, com li deya... avuy he tingut molta feyna y no m' hi pogut entretenir; y com que aquesta nit es lo *Ball de Casats*, y es un dia que no passa olvidat per ningú, á fi de que puguia sortir lo més lluhit possible, voldria que vusté, en nom de tots nosaltres, fes saber 'l repertori d' entreteniments qu' hi haurá.

—Bueno; si no es res més que aixó, ja puch ferho, pero... 'm sembla que sería més propi que ho fes un casat.

—¡Cá! no senyor... ¡¡No veu que 'ls casats tenim tanta *patega* á fer tifa á la senyora...!!

—Vaja, donchs, digui... y 'n pendré nota.

—Miri, de *passada*... no n' hi haurá; ¡¡fillet... s' ha de procurá pels *llansolets*!! Luego serém alguns que anirém á sopar á can Gifre.

—Bon profit.

—Luego allí á las nou, 's comensará 'l gran ball, compost del següent

PROGRAMA

1.ª PART

Sardana
Valz
Americana
Polka
Schotisch
Rigodón
Mazurca
Española
Americana

2.ª PART

Sardana
Pilée
Americana
Mazurca
Rigodón
Schotisch
Americana
Valz-Cotillón

—¿Qué li sembla? ¿Som *espléndits*, oy?

—Sí, senyor, sí; ¡¡'l tinguéssim igual lo dimecres de cendra á la nit, pera tréuer la *bocassa* del Carnaval!!... Y digui: ¿á nosaltres solters, no 'ns obsequian ab res absolutament?

—Si senyor; ja saben que son convidats ab tot (menos al ápat) y ademés; la «mazourka» de la primera part, es no mes que per vostés, y cap de nosaltres hi pot pèndrer part.

—Está be; donchs jo, en nom de tots los solters del Cassino, 'ls hi dono las gracias.

—¡Oh! no habém pas acabat encare; miri: com que tots los casats ne tenim un feix, d' *arrastrar* sempre la mateixa *carga*, habém pensat que l' última «Americana» de la primera part, los solters no puguian ballarla no més que ab casadas; y nosaltres, los casats,... ab ningú.

—Aixó está mol ben pensat, d' aixó se 'n diu una verdadera nota *juerguista*; pero... ¿vol dir que no n' hi haurá cap de vostés que tinga *fret de peus*, veyent ba-

llar la seva senyora ab un jove? De vegades una paraula...

¡Ca! no senyor; no fa res que 'ns las esclarexin una miqueta; ¡¡son tan curtas!!

Y al arribar aquí, 'l meu interlocutor y colega en perspectiva, se m' ha despedit, y tot satisfet... se n' ha anat á acabar de clavar la *basseta*.

Ab aixó, ja ho saben; jo no faig més que cumplir los tractes, y donárlosli la noticia, que á mí m' han donat com autorizada.

Jo ja he complert; are, lo que farán... ja ho veurán (si hi van) quan hi sigan.

J. Ros B.

¡CONSTANCIA DE... DONA!

(HISTORIA QUE SEMBLA CUENTO)

¡13 Janer de 18...! ¡13 Desembre de 18...!

Las anteriors fetxas forman lo prólech d' un drama històrich, que pera molts será objecte de broma, pero que á mí, cada vegada qu' en parlo, me produheix una excitació nerviosa de primera.

Era la nit del 13 de Janer; nit freda, com propia d' aquest mes; bufava la tramontana; la lluna era l' únich fanal que iluminava 'l carrer dels *Ases*, (fixarse en que parlo del carrer), puig en aquell temps no s' encenian mes llums que las petites lámparas que las devotas tenian devant d' alguna imatge. Jo, poch més ó menos, á tres quarts de dotze d' aquella nit, entrava pel corriol del Neguit, camí que conduhia al ja citat carrer dels *Ases*, ab un rus inglés, (entenguin que jo anava sol, lo rus era l' abrich que portava, y l' inglés era 'l sastre, porque encare 'l devia).

Aquella nit era la 61 de las que feya 'l mateix camí, puig dech dilshi que no teniam altre modo de véurens jo y ella, (suposo que desde 'l principi ja haurán comprés que 's tracta d' ella).

Caminava depressa, no pe'l fret, sino per l' amor, pe'l meu inténs amor, capás de fòndrer la neu; tal era 'l foch que tenia dintre del meu cor. Tocava la mitja nit, quan me trobava devant la reixa del jardí de la casa de la meva estimada; al fondo del jardinet s' aixecava la caseta, blanca com lo *madapolám* (del que no sia roig).

La reixa tenia una blédola que 's movia (circunstancia obtinguda gracias á la meva xicota y al manyá del poble) condició indispensable que 'm servia per' entrar dintre del jardí y poguer passar algunas horas al costat de la meva Roseta.

Passat la reixa, caminava ab molta cautela, procurant no fer ruido al objecte de no despertar á un gos negre y de bona dentadura, capás de ferme á mí lo mateix que á n' en Jeremias de «El Rey que Rabió.»

Arribava dessota un llimoner que no tenia espinas, (cosa estranya, ¿vritat?) pero era degut á

que la Roseta las havia tallat porque no 'm punxés res (aixó es en sentit metafòrich). Quan era allí, desde 'l balcó del entressuelo, la Roseta 'm deya: ¡Miquel, Miquelet meu! No fassis ruido, per Deu, que no 's despertí mon pare, que de segur te mataria... Puja, poquet á poch, estimadet del meu cor... — Jo semblava en Faust y ella la Margarida.

Per las braucas m' enfilava y un cop dalt, passava una cama sobre la barana del balcó, á estil de Romeo y Julieta.

¡Qué de cosas nos déyam durant aquellas dos ó tres horas! Ella era blanca com l' *armiño*; uns ulls negres, uns llavis de carmí (no eran pintats); una roseta á cada galteta; cabell negre també, ab trenas penjant; era alta y esbelta com la palmera; tenia 'l cosset tan prim, que s' empunyegava ab las dos mans (jo li havia midat varias vegades); tenia un coll, uns brassos, un... (alto, Miquel, que aixó no es pas en sentit figurat).

¡Roseta del meu cor, angelet de la meva vida, ilusió de las mevas ilusións, sér de ma vida! ¿M' olvidarás may?

—¿S' olvida la lluna de fer lo seu curs, lo sol de fer la llum, la terra de rodar? Donchs axi tampoch la teva Roseta dexará d' estimarte. ¿Y tú, Miquel de ma vida, m' estimas molt? (No contiño, porque sempre llegirian variacións sobre 'l mateix motiu).

Roseta meva, demá marxo pera cumplir una obligació precisa y no sé quan tornaré.

¿Y cóm ho farà la teva Roseta, sense tú? Ja no brillarán las estrellas pera mí, ja no viuré ab alegria. ¡Que tristos serán los dias pera mí; las nits, que llargas!... (Are 'm sembla un tros de Romeo y Julieta). Axi, per l' estil, féyam nostres lamentacións, salpicantlas ab algunas llágrimas y sospirs, exits de lo més profundo.

—Adeu hermosa; adeu be meu; pensa ab mí, guárdam bonas ausencias y pensa que no tardaré molt en tenirte altre vegada entre mos brassos (dech dirlos que en aquell moment històrich, com diu en Castelar, la tenia abrassada) ¡adeu vida de ma vida!

Ella plorosa recliná son cap sobre 'l meu pit; mos llavis se posaren sobre los seus, se confonguèren nostres alientos y.... la lluna s' havia amagat.

13 Desembre.... Era de nit y ab lluna; fret fort; vent; jo ab un rus: tocan las dotze, cuant arribo devant la reixa; trech 'l barrot; entro, camino de puntetas; m' acosto al llimoner, y ¡oh alegria!, la Roseta per intuició del séu cor ja m' esperaba; ja sense jo dirli que havia arribat, ella ho sabia; ¡oh ditxa, oh amor! No fassis ruido, ¡Miquel! Miquelet meu, per Deu! que no 's despertí el pare que de segú 't mataria... Pujo poch á poch... aixeco lo cap per veurer 'l meu angelet y... veig un altre ego, un altre jo, enfilat al llimoner... no era jo el Miquel, lo que era, que jo el feya en aquell moment.

Per la copia,—TUNET.

JO NO 'M VULL PAS CASÀ

(Avuy fos.... y demà festa....)

Cuant jo veig ta llibertat
y 'l bon humor que pasejas,
tinch rabia de 'l meu estat;
malehiexo 'l ser casat
y de solter tinch envejas.

¡Qui hi ha, mes ditxós que tú!
si acás pasas la nit rasa
no trobas may á ningú
que 't cridi ni fasi 'l *bá*
cuan j' has arribat á casa.

Jo, si surto alguna nit
(que, si no vull crits, es rara)
cuan arribo per 'ná 'l lit
la dona 'm don' algun crit
y de *tres Deus* fá la cara.

Tú, 't despullas aviat
y 'l 'ná per ficarte al lit,
deixas 'l llum apagat
sens' por de 'ser revetllat
á cap hora de la nit.

Jo deixo encés 'l *llumet*,
lo que no m' agrada gaire,
tot perquè 'l cap d' un ratet
al costat hi ha un '*ucellet*
com la cigala cantaire.

Y ab un *solo* d' aquells seus
'm comensa á fé' aixecá,
y después de renegá
sols me puch escalfá 'ls peus
perqué 'm tinch de passeijá.

Aixó sols ho puch fer jo....
perque *ella* no 's 'xecaria;
li tinch consideració....
perqué está com un turró
y potsé' 's refredaría.

Tú, 'l arribá 'l demati,
te trobas ben descansat
perqué has pogut ben dormi,
y rés hi han tingut que di
si t' hi has girat de costat.

Jo no; cuant arriba l' hora
me tinch d' aixecá' igualment
per aná á buscá pá á fora,
tant si la son 'm devora
com si 'm trobo malament.

Un solté, magre ó be grás,
de 'l liit tria 'l lloch que vol;
no es per ningú un *embarrás*;
tant si vol estirá un brás
com si está com un cargol.

Pro un casat, no; te sa *plassa*
y allí ha de quedar-se quiet;
y si la *pareja* es grassa,
es clar, com que pesa massa
jugan á *devallanet*.

Y ell, si aixó vol evitar
de 'nar ab elia 'n 'l fons,
poch á poch se ha d' apartar
ó sempre s' ha de posar
sota d' ell alguns *tascóns*.

Per 'xó sols he desitjat
'l torná al estat primer;
¡malhaja lo ser casat!

per está' ab tranquilat
sols 's pot esser solter.

Creume Joan, no t' emboliquis;
fuig sempre del matrimoni
y ab las donas no t' hi fiquis
perque totas, *tiquis-miquis*
valen tant com 'l dimoni.

Aixis s' esplicaba, un dia,
un casat qu' ab mi parlaba
y que jo, atent escoltaba
com qui sent la *lletania*.

Jo, li donaba la rahó,
perque, en efecte, la té;
no hi ha rés com ser solté....
pro ser solté com soch jo;
sense tenir *relacións*
ni están lligat ab cap dona;
ab totas parla' una estona
y fora satisfaccións.

¡Que vol di aixó d' estimá!
¡si es sols una tonterial!...
la questió es pasar un dia,
y d' avuy, vindrá demá;
¡fora, fora, aquesta nota
que se 'n diu esser cassat...!

¡Ay Jan, com t' has enredat!....
¡¡si t' ha sentit la xicota...!!!

J. Ros B.

VENTATJES DEL MATRIMONI

(ARTICLE SEMI-SERIO)

Es cosa sabuda que l' origen del matrimoni se remonta als primers dias de la Creació. Deu criá l' home y la dona, donántlosli la seva benedició y digué: «*Creixeu y multipliqueuse.*»

Sentat aquest preceden, 'm proposo demostrar 'ls solters—per quins parlo—que lo matrimoni s' establí ja en época molt remota y, está tan ben cimentat, que, no ha pogut 'l temps fer cambiar aquesta unió perpetua del home y la dona lliures.

Jo, com á bon casat, ayment com 'l que més, de la meva mitja taronja, tinch de confessar que *ojalá* m' hagués casat més aviat, puig, faria més temps que 'm trobaria 'l paradís.

¿Qué, s' enriuhen? Donchs vostés també s' hi deixarán caurer.

Qué, ¿prefereixen, la mort d' un calavera, á las ventatges del Matrimoni?

No. Tots optarán per lo últim, per los molts atractius que té la vida de casat. Vostés no ignoran que Jesucrist vá elevar lo matrimoni á la categoria de sacrament. Y per lo tant, sent un llas sagrat, es cosa molt seria y formal. Contribuix á la propagació de la especie humana. Constituix la base principal de la familia, que ho es, á la seva vegada, de la Societat, evitant los perills que produhiria la comunitat de personas de diferent sexes y 'ls desordres consegüents si cada individuo s' abandones als seus apetits sensuais.

Perque, la mort d' un calavera, no resa, ni per escepció, ab un casat. Sols pot serho un solter, un cèlibe. Aquest ha de ser un calavera forsosament, més ó menos despreocupat.

Los casats, que tots tenim convicció plena dels debers que 'ms imposa nostre estat, no incorrim, ni per un moment, en semblant defecte.

Avuy com ahir y demà com avuy, hi ha hagut é hi haurá vocació á lo matrimoni. Qui no 's casa jove ho fa en edad mes madura ó be á sa vellesa, de lo qual podriam citar exemples mil.

Tal es 'l concepte bó que tothom te format del matrimoni y es natural, perque las delicias que reporta no las troba lo solter en sa vida, sempre agitada, pecaminosa y errant.

Volguent, donchs, demostrar, que lo matrimoni data d' una época molt remota: que, nó per tradició, sino per necessitat, ha vingut observantse fins avuy, com s' observarà demà, sempre més, eternament, es per aixó que, ab perdó sigui dit dels que no pensen com jo, té y ha tingut sempre ventatjas que no existeixen en la vida del solter, ja que, lo casat, constituheix familia que l' ayman y 'l respectan mentres que lo solter, agotats los seus ascendents, acaba la seva vida sense que ningú 'l plori ni l' estimi. Y ja á la fossa, apenas si queda d' ell un lleuger recort en la memoria de un bon amich, que pensa ¡desgraciat! va volguer morir olvidat, y ho va lograr, perque va morir solter. (*)

UN CASAT DE BONA FE.

LA FAMILIA

Eran en Pep y la Rosa dos, que un ver amor unia; ell ben plantat, ella hermosa, fent aixis la mes xamosa parella qu' es coneixia.

Si en Pep alegre 's mostraba ella sempre li sonreya, si amorós, ab fé 'l mimaba; y ab greu sentiment ploraba si una volta trist lo veyá.

La seva casa era un cel; ditxa, benestar, content; no 's coneixia 'l recel, y lo que ab molts solt ser gel ab ells era foch potent.

De dos cors ne feyan un; y en l' horitsó de la pau may hi va sortir un punt de foscor, sols un conjunt d' estrelles en un cel blau.

— ¡Sols per tú bat lo meu cor! —
deya 'n Pep á la Roseta;
— y t' aymo, com á la flor

(*) Are, sentats esperem que 'l Sultán de Marrakex, Si aquest article llegex, Llicenciarà son harem. — N. de la R.

que va cercantla 'b amor la hermosa papalloneta....

Y apesar de tal bonança no era complerta sa gloria, vivian d' una esperança que 'ls hi donaba frisansa que no 's tornés ilusoria....

Cuant un jorn veu que sa esposa pert la gana y el delit....

— ¡Que tens noya? ¡Mon cor gosa....!

¡Oh! ¿Será vritat? Si Rosa s' acaba nostre neguit.

Y perqué completament lo cuadro sigués perfet, en lo temps corresponent del cel baixá en un moment lo mes hermós angelét.

Y desde 'l felis instant ab que la ditxa 's concilia ab lo goig d' un tendre infant, los pares van esclamant:
¡no hi ha res com la familia!

RALIP.

ANTES NO TE CASES...

No se qué escriurer.

Los hi contaré un cuento.

La historia de sempre.

Eran dos joves: se aymavan ab tot son cor; dava gust véurels per lo saló de ball de nostre Cassino (puig han de tenir en compte que la escena se desenrotlla en los locals de nostre Societat), y, á la veritat, un quedava embabiecat al véurer aquella encantadora parella, aquells dos nous aymants de Teruel. Ell era un jove treballador á tot serho; élla una nena simpática, axerida, més que axerida, hermosa: de sos ulls se desprenian á raudals l' amor y la poesia... ¡Qué de promesas brollavan de sos ullets de verge, quan ballant ab lo seu aymant aquest li cenyia dolsament sa breu cintura! ¡Qué d' ilusions, qué d' esperansas y qué de castells de cartas feyan los dos al compás d' una Americana! — ¿M' estimas? — deya éll. — ¡T' estimo! — responia la nena encisadora ab greu desitj. — ¿M' olvidarás? — ¡May, jamay! — ¡Qué felissos nos promet ser lo nostre amor!...

D' aquest modo y ab conversas semblants passava 'l diumenge, puig no podian véurers altres dias. Aquella passió, que nasqué estant sentats los dos en los banchs de nostre saló, se desenvolava al compás d' un valz, una massurca ó una espanyola, crexent d' una manera intensa y fentse ferma, inextingible!...

Per últim arrivá 'l moment desitjat; lo meu amich (puig dech felshi saber que jo y 'l jove de

qui parlo éram amichs); lo meu amich, com deya, demaná, segóns es ús y costum, la noya als seus pares, y aquestos acceptaren joyosos al elegit pel cor de la seva filla, com á individuó de la familia.

En Francesch (axí s' anomenava 'l jove) no savia qué ferse d' alegria. ¡Qué d' ilusions convertidas en realitats dintre breu espay de temps! ¡Qué d' esperansas, que dins un mes serian un fet!

Efectivament: lo matrimoni se realisá, y aquest llas sagrat debia ser lo llas d' unió d' aquells dos cors que la naturalesa havia ja unit per endavant.

May crech jo presenciar escenas més tendres, ni may mes crech véurer un derrotxe igual de ditxa... La vritat, ¡los ambicionava!

Fa uns tres ays que mon amich pertenes al gremi dels casats; jo encare soch solter... Ells ne tenen la culpa.

¿Que no m' entenen? M' explicaré.

Han cumplert sis mesos que jo vaig trovar á n' en Francesch y vaig dirli: Amich, te vaig ambicioná un día; vaig un dia sentir orfe mon cor, y vaig sentirho perque lo teu rebosaba ditxa; desde avuy vull ser tan felis com tú. — Y axó? — va respóndrem éll. — Me caso...

— Vols seguir un consell d' amich y company?

— Digas — vaig contestarli sorprés...

— Cada vegada que aquesta idea aparexca en ton magi, espera quinze dias pera pensarhi.

— ¿Per qué?

— ¿Per qué? ¡Jo ho hagués fet axí!

UN SOLTER.

Á ELLA

Que t' estimi tú no creus
Y t' estimo de vritat:
¿Qué per ventura no veus
Las probas que te n' he dat?
Tú ets per mi l' alegria,
N' ets la dicha y el content;
Ab tú está mon pensament
Tant á la nit com de dia.
Es ta mirada graciosa:
Ta boca n' es un pinyó:
Ets la obra mes hermosa
De tota la creació.
Encare que jo volgués
Olvidarte no podria:
La vida no 'm semblaria
Lo que avuy me sembla qu' es.
Ja no sé com espresarme
Perque vegis que t' estimo:
Si no ho creus, tinch de pensarme
Que m' haurás prés per un primo.

UN SOLTER.

Gacetilla.

Los casats, desitjant correspondrer al obsequi galant y esplendit dels solters, dedicantnos en lo seu ball lo *Schotisch* de la 1.ª part, 'ls hi dediquem nosaltres la *Mazoarka*, també de la primera part.

Diumenge 28 del corrent, á las 10 del matí, tindrà lloch en los Salons d' aquest Cassino la subasta de las localitats del Teatro pera los próxims balls de Carnaval.

Hi haurá molta demandissa. Per lo tant espavilarse. Are ja ho saben.

A fi de que 'ms poguem desfer (ey per un moment) de las nostras donas, preguem als solters, qu' en l' última *Americana* de la primera part las fassin ballar, segur de que ellas los hi han d' agrahir... y nosaltres també. ¡Com son tant vergonyosas... convé que 'ns las espavilin!

Nota. Aquesta facultat no 's fa extensiva als músichs.

«**Que ningú rigui, digui 'l que digui.**» Per fi, han entrat á formar part del nostre gremi de casats, los solters Casimiro Besalú, Petet Colls y Lluís Giralt.

A proposit de aquets tres casats de nou, deya l' altra dia un nostre amich. ¡*Respiro!*... ja podem deixar las nostras donas libres.—A lo que vaig afegi jo, parodiant la frase d' en Fermin: «*Todos irán cayendo.*»

Vamos, companys: ja era hora.

Dintre poch, arplegarém al gremi de S. Corneli, nostre amich, lo bullanguero y desganat Pere Dalmau, dependent de casa el senyor Faig.

Tatari... tatari... Desde cap d' any, un dia cada Setmana, recorra 'ls pobles del Ampurdá, un adoba cossis procedent de l' alta montanya acompanyat de son aprenent ab infulas de sabi, arribat de fresch del pais de las *Uongansinas*. Se tracta al públich com á bon amich y se fan tota clase de traballs referents al art aludit, per preus económichs, já que no excedirán de tres pesetas netas, segons siga la llargada de la feyna, *medida á ojo de buen cubero*.

NOTA. Per obra del adoba cossis y per gracia del aprenent, cada cossi adobat se converteix en poch anys en un niu de plets.

Gracias. Deuhen darse molt expresivas al conegut farmaceutich Sr. Gelart, per dotar á Figueras de una magnífica Plassa de toros, en la cual trovarán feyna molts del gremi, já sia en clase de toros, já en la de picadors.

ANUNCIS

SE regalan paraments de casa, als joves mancos, que ja fa massa temps que corran per la barandilla del Casino, esperant que pluguin trastos per casarse.

Carrer de l' Obertura, núm. 100.

CASA DE DISPESAS. En el carrer Magre, n' hi ha una, á carrech de un simpátich y elegant solter; habitacions especials per casadas que no s' entenguin ab l' home.

AGENCIA de noticias.

Carrer de Vidres, núm. 6, Pentinadora.

Un sedás.

GRAN magatzem d' estisoras.

Barandilla del Casino.

IAUX VOYAGEURS! GRAN HOTEL CABRA, rue du Joch de la Pilota.

Plat del dia:

MUNJETAS CUYTAS

NOTA. On parle français, barrejat ab catalá, pour le profeseur Monsieur Tomás Jou.

Figueras: Tip. de Mariano Alegret.